

Motion

Digitala redskap för minskade tolkkostnader

Utveckling på det digitala området de senaste åren har skapat ett enormt mervärde. Det finns idag många arbetsuppgifter som i stort sett endast utförs maskinellt, som för femtio år sedan krävde oerhörda mängder mänskligt arbete, såväl inom den privata sektorn som den offentliga. Automatiseringen av sådana uppgifter leder till stora besparingar, inte bara för skattebetalaren utan också miljön.

En sådan utveckling som tycks ha gått många inom offentlig förvaltning förbi är den snabba utvecklingen av datorgenererad text. För femton år sedan saknade maskinöversättning mer eller mindre praktisk betydelse, för tio år sedan var resultaten precis så dåliga att man hellre hade läst på engelska, men idag har datorgenererad text blivit så bra att det i vissa kretsar till och med uttrycks oro kring hur vissa arbetsgrupper ska kunna livnära sig i framtiden.

En annan utveckling som vi har sett i modern tid är den stora prestandaökningen av så kallad automatiserad transkription. Att skriva undertexter (t.ex till filmer eller TV) var förr i tiden ett arbete som krävde mänskligt arbete, men idag har till och med SVT¹ börjat använda automatiska system för att göra undertexter till lokala nyhetssändningar. Därutöver har flera aktörer börjat experimentera med maskintolkning, det vill säga att maskinellt dubba multimediamaterial från ett språk till ett annat.

Malmö kommun dras idag med stora språkmässiga utmaningar. Till följd av detta tvingas Malmö anlita tolkar, d.v.s. personer vars jobb är att muntligen översätta från ett språk till ett annat. Under det gångna året kostade detta till exempel Arbetsmarknads- och socialnämnden 12,7 miljoner kronor.

Denna kostnad tål att sättas i sitt sammanhang: det rådande mycket allvarliga ekonomiska läget. Det blir i ett sådant sammanhang extra angeläget att hitta nya så kallade effektiviseringsområden – ett arbete som till och med det nuvarande styret motvilligt har fått ägna sig åt. Ett relevant område som Sverigedemokraterna länge har förordat nedskärningar på är tolktjänster, och den så kallade rättigheten till tolk.

Det ter sig i ett sådant läge inte orimligt att föreställa sig att även förvaltningen i Malmö hade kunnat effektivisera verksamheten genom en ökad digitalisering. Här tål det att påpekas att den tjänst för digitala möten som Malmö kommun använder idag² redan (på teknisk nivå) har stöd för automatisk realtidsöversättning, som alltså gör det möjligt att hålla videosamtal med människor på t.ex arabiska som sedan textas i realtid till och från svenska. Det är också möjligt att andra tjänster skulle kunna vara relevanta.

1 ”Så arbetar SVT med undertexter” (tillgänglig på <https://www.svt.se/kontakt/sa-arbetar-svt-med-undertexter>)

2 Microsoft Teams

Det tål i sammanhanget att påpekas att Malmö kommun i nuläget inte har några rutiner för avvikelshantering i fråga om tolktjänster. Precis som förvaltningarna idag gör överväganden av ekonomiska medel mot resultat måste sådana överväganden även kunna göras i fråga om kvaliteten för tolkning.

Sverigedemokraterna anser att Malmö kommun bör sikta på att ligga i framkant för den tekniska utvecklingen. Vill kommunen lyckas med detta räcker det inte att bara se utvecklingen inom artificiell intelligens som en risk, som kommunstyrelsen gjorde i sin internkontrollplan för 2024³, utan också som en möjlighet.

Vi föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar:

Att berörda nämnder i samråd med kommunstyrelsen uppdras att utreda möjligheterna för en fullständig övergång till automatiserade tjänster för produktion av textbaserat innehåll på främmande språk.

Att berörda nämnder i samråd med kommunstyrelsen uppdras att utreda användningen av automatiserade tjänster som en ersättning för tolktjänst i lämpliga fall.

Att berörda nämnder i samråd med kommunstyrelsen uppdras att ta fram en risk och konsekvensanalys för en avveckling av tolkanvändning till förmån för automatiserade tjänster.

Malmö 2024-06-05

Jacqueline Maly (SD)

Magnus Olsson (SD)